

למקטרג להרג אותו. משום זה אמר לה והיה פי יראו אתך המצרים וגו' (שם). ועל זה אמרי נא אחתי את (שם), לא תודעי ביניהם.

ואם תאמר מה חטא אברם? אלא חטאו קדם שבא לעולם היה באות ה', בחסרונו שם היה. ומשום זה היה נקרא אברם בלי ה', עד שזכה לה ובה נשלם בכל איבריו. ומשום יו"ד שהיתה בשרי, אמר אמרי נא אחתי את, להגן. למען ייטב לי בעבורך (שם), בת יחידה, ונאמר בה אבן מאסו הבונים. ייטב לי - מצד של הטוב, וחיתה נפשי - מצד של ח"י העולמים, משום ששתי הדרגות הללו נבנה בהם העמוד האמצעי וצדיק.

ויהיו חיי שרה וגו'. פתח רבי שמעון ואמר, ישגי חברון קומו. ויהיו חיי שרה, מי שרה כאן? זו השכינה, משום שלמטה בצדיק ויברא אלהים את האדם בצלמו. כף הצדקת הזו נבראה בדיוקנה של השכינה.

ויהיו חיי שרה - זו השכינה. ומי הוא החיים שלה? י"ה, וזהו השכינה. שכן י"ה. וזהו החיים של הנשמה. זהו שכתוב כל הנשמה תהלל י"ה. וזהו הזו בא"ת ב"ש - צ'. עם י' עולה לק', והם מאה ברכות שחיב אדם להריק בכל יום בשכינה, וזהו מאה שנה. ועליהם צוה הקדוש ברוך הוא את האדם מה ה' אלהיך שאל מעמך. אל תקרי מ"ה אלא מא"ה.

ועשרים שנה ושבע שנים - אלו עשר אמירות ועשרה דברות ושבעה הימים הראשונים של מעשה בראשית, וששת ימי המעשה ויום השבת, שהוא ויכלו, הפלל של כלם. וינגדם

ליה והיה פי יראו אתך המצרים וגו' (שם). ועל דא אמרי נא אחתי את (שם) לא תשתמודע ביניהו.

ואי תימא מה חב אברם. אלא חובה דילה קדם דאיתי לעלמא, הוה באות ה' דחסרונא דילה תמן הוה. ובגין דא הוה אתקרי אברם בלא ה' עד דזכה לה ובה אשתלים בכל אברוהי. ובגין יוד דהוה בשרי אמר אמרי נא אחתי את לאגנא. למען ייטב לי בעבורך (שם) בת יחידאה. ואתמר בה (תהלים קיח כב) אבן מאסו הבונים. ייטב לי מסטרא דטוב. וחיתה נפשי מסטרא דחי עלמין. בגין דתרין דרגין אלין יתבני בהון עמודא דאמצעייתא וצדיק.

ויהיו חיי שרה וגו' (בראשית כג א). פתח רבי שמעון ואמר דמיכין דחברון קומו. ויהיו חיי שרה, מאן שרה הכא. דא שכונתא. בגין דלתתא בצדיק (שם א כז) ויברא אלהים את האדם בצלמו. הכי צדקת דא אתבריא בדיוקנה דשכינתא.

ויהיו חיי שרה דא שכונתא. ומאי ניהו חיים דילה י"ה ודא ההוא שכונה. שכן י"ה, והאי איהו חיים דנשמתא דא הוא דכתיב (תהלים קו) כל הנשמה תהלל י"ה. והאי ה' בא"ת ב"ש צ'. ועם י' סליק למאה. ואנון מאה ברפאן דחיב בר נש לארקא בכל יומא לשכינתא. ודא איהו מאה שנה. ועליהו מני קודשא בריך הוא לבר נש (דברים י יב) מה ה' אלהיך שאל מעמך, אל תקרי מ"ה אלא מא"ה.

ועשרים שנה ושבע שנים אלין עשר אמירן ועשר דברות ושבע יומין קדמאין דעובדא דבראשית וששת ימי המעשה ויום השבת דאיהו ויכלו כללא דכלהו. ולקבליהו

נְתַנָּה תוֹרָה בְּעֶשְׂרִים וְשֵׁבַע
אוֹתוֹת - עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁל
הַתּוֹרָה, וְחֲמֵשׁ שָׁהֵן מִנְצַפ־ךְ
שֶׁהַצּוֹפִים אָמְרוּ אוֹתָם.

וְאִם חֵס וְשְׁלוֹם עוֹבְרִים עֲלֵיהֶם
יִשְׂרָאֵל, מִתְפַּזְרִים לְאַרְבַּעַת
הַצְּדָדִים, וְהַשְׂכִּינָה גְּלַתָּה עִמָּהֶם.
זֶהוּ וְשִׁכְתוֹב וְתַמַּת שָׁרָה. הַמִּיתָה
שֶׁלָּה שֶׁהַסְּתַלַּק מִמֶּנָּה י"ה וְנִשְׁאַר
כ"ס חֶסֶד. וּמִשּׁוֹם זֶה וַיֹּאמֶר כִּי
יָד עַל כ"ס י"ה.

בְּקִרְיַת אֶרְבַּע - אֵלּוּ אֶרְבַּעַת
צְדָדִים שֶׁהַתְּפִזּוֹר עִם יִשְׂרָאֵל,
וּמִשּׁוֹם זֶה תִּקְנוּ בַּתְּפִלָּה וְקִבְצָנוּ
יַחַד מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת הָאָרֶץ.
שֶׁהַגְּלוּת הִיא מִיתָה לְשִׂכְנֵיהָ וְלִכְלֹל
יִשְׂרָאֵל בְּגֵיחַ.

וְעוֹד, וְתַמַּת שָׁרָה בְּקִרְיַת אֶרְבַּע
- אֵלּוּ תֵהוּ וְבֵהוּ וְחֻשֶׁף וְתֵהוּם,
שֶׁהִיא מִתְלַבֶּשֶׁת בְּאָרֶץ, שְׁנֹא־מֵר
כֶּה וְהָאָרֶץ הִיְתָה תֵהוּ וְגו' (בראשית א ב).
א. מְשִׁכְנֵיהָ וְצַדִּיק וְצַדִּיק שְׂאִין בּוֹ
נִבְיָעָה שֶׁל הַתּוֹרָה. מֵאַרְבַּע
הַחַיּוֹת שֶׁלוֹ, שֶׁהֵן אֶרְבַּע הַחַיּוֹת
שֶׁל הַכֶּסֶּא, גְּלוּ בְּאַרְבַּעַת יְסוּדוֹת
אֵלּוּ, שֶׁהֵם תֵהוּ - קוּ יִרְק, הַקְּלָפָה
הַיִּרְקָה שֶׁל הָאֲגוּזָה. בֵהוּ - גִּוֶן לְבָן,
קְלָפָה שְׂנֵיחַ. וְחֻשֶׁף - קְלָפָה
שְׁלִישִׁית שֶׁל הָאֲגוּזָה, שֶׁהוּא אֵשׁ
מִתְלַקַּחַת. תֵהוּם - חִלְלֵי הָאֲגוּזָה
שְׁשֵׁם הַמַּחַ, שֶׁהִיא הַשְׂכִּינָה, כֶּסֶּא
הַכְּבוֹד וְאַרְבַּע הַחַיּוֹת שֶׁלוֹ. שְׂכַף
נִחְלַק הַמַּחַ שֶׁל הָאֲגוּזָה לְאַרְבַּעַת
צְדָדִים שֶׁעֲלֵיהֶם עוֹמֵד הַמַּחַ.

וְאֵלּוּ הֵם כְּנֶגֶד אֶרְבַּעַת אֲוִירֵי הַמַּחַ
שֶׁל אָדָם, עוֹר וּבָשָׂר תְּלַבִּישְׁנִי
וּבַעֲצָמוֹת וְגִידִים תְּשׁוּכְכֵנִי. הֵן
אַרְבַּע קְלָפוֹת הָאֲגוּזָה שֶׁהֵן בְּסוּד
הַעֲרֻלָּה, שֶׁעֲלֵיהֶן נֹאמַר וַיַּעַשׂ ה'
אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתַנּוֹת
עוֹר וַיְלַבֶּשֶׂם (שם א). וּפְרָשׁוּהוּ
הַרְאִשׁוֹנִים, מַה זֶה עוֹר? זֶה עוֹר
הַנֶּחֱשׂ.

וּבִזְמַן שִׁישְׂרָאֵל בְּאוֹתָן הַקְּלָפוֹת,

אֲתִיְהִיבַת אוֹרִיתָא בְּעֶשְׂרִים וְשֵׁבַע אֲתוֹן, כ"ב
דְּאוֹרִיתָא וְחֲמֵשׁ דְּאֲנוּן מִנְצַפ־ךְ דְּצוֹפִים
אָמְרוּם.

וְאִם חֵס וְשְׁלוֹם עֹבְרִין עֲלֵיהוּ יִשְׂרָאֵל מִתְבַּדְרִין
לְאַרְבַּע סְטְרִין, וְשִׂכְנִיתָא גְּלַתָּא עִמָּהוֹן
הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְתַמַּת שָׁרָה. מִיתָה דִּילָּה
דְּאִסְתַּלַּק י"ה מִנָּה וְאִשְׁתַּאֲרַת כ"ס חֶסֶד. וּבִגִּין
דָּא (שמות יז טז) וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כ"ס י"ה.

בְּקִרְיַת אֶרְבַּע אֵלּוּן אֶרְבַּע סְטְרִין דְּאִתְבַּדְרַת
עִם יִשְׂרָאֵל וּבִגִּין דָּא תִּקְיָנוּ בְּצִלוֹתָא
וְקִבְצָנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת הָאָרֶץ. דְּגְלוּתָא
אִיְהִי מִיתָה לְשִׂכְנִיתָא וְלִכְלֹל יִשְׂרָאֵל בְּגֵיחַ.

וְעוֹד וְתַמַּת שָׁרָה בְּקִרְיַת אֶרְבַּע, אֵלּוּן תֵהוּ וְבֵהוּ
וְחֻשֶׁף וְתֵהוּם דְּאִיְהִי אֲתִלְבִּישֶׁת בְּאַרְעָא

דְּאִתְמַר בָּהּ וְהָאָרֶץ הִיְתָה תֵהוּ וְגו' (בראשית א ב).

מְשִׁכְנֵיהָ וְצַדִּיק דְּלִית בָּהּ נִבְיָעוּ דְּאוֹרִיתָא.
מֵאַרְבַּע חִיּוֹן דִּילָּה דְּאֲנוּן אֶרְבַּע חַיּוֹת הַכֶּסֶּא,
גְּלוּ בְּאַרְבַּע יְסוּדִין אֵלּוּ דְּאֲנוּן תֵהוּ קוּ יִרְק,
קְלָפָה יִרְקָה דְּאֲגוּזָא. בֵהוּ גִוֶן חוֹר קְלָפָה
תְּנִינָא, וְחֻשֶׁף קְלָפָה תְּלִיתָא דְּאֲגוּזָא דְּאִיְהוּ
אֵשׁ מִתְלַקַּחַת. תֵהוּם חִלְלֵי דְּאֲגוּזָא דְּתַמָּן מַחָא
דְּאִיְהִי שְׂכִינְתָא פּוֹרְסִיָא יִקְרָא וְאַרְבַּע חִיּוֹן
דִּילָּה. דְּהַכִּי אֲתַפְּלַג מַחָא דְּאֲגוּזָא לְאַרְבַּע
סְטְרִין דְּעֲלֵיהוּ קִימָא מַחָא.

וְאֵלּוּן אֲנוּן לְקַבֵּל אֶרְבַּע רֵהִיטֵי מַחָא דְּבַר נֶשׁ
(איוב י יא) עוֹר וּבָשָׂר תְּלַבִּישְׁנִי וּבַעֲצָמוֹת

וְגִידִים תְּשׁוּכְכֵנִי. אֲנוּן אֶרְבַּע קְלָפִין דְּאֲגוּזָא
דְּאֲנוּן בְּרִזָּא דְּעַרְלָה דְּעֲלֵיהוּ אֲתַמַּר (בראשית ג כא)

וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתַנּוֹת עוֹר
וַיְלַבֶּשֶׂם (שם ג). וְאוֹקְמוּהָ קְדָמָי מַאי עוֹר, דָּא
מִשְׁכָּא דְּחוּיָא.

וּבְזְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל בְּאֲנוּן קְלָפִין דְּאֲנוּן אֶרְבַּע
גְּלוּתָא אֲנוּן בְּפִרוּדָא כְּבִיכּוֹל כְּאֵלּוּ לֹא

היו גוי אחד ושמה דקודשא בריהּ הוא לא שריא עליהו ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין כל הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוה.

אמר רבי אלעזר אבא והא שמענא דאתון דשמא קדישא הכי אנון בפרודא י' מן ה' ו' מן ה', ולא מתחברין עד דישראל יפקון מן גלותא. אמר ליה ברי אית אתון דאנון לבושין דקודשא בריהּ הוא דאתקריאו על שמה דאתבריאוו. הדא הוא דכתיב (ישעיה מו ז) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו. ואלין אינון בפרודא. וכד אתחברן במנינא (דף קלט ע"ב) תלת עשר לעלא ותלת עשר לתתא, וסלקין עשרין ושית כמספר יהו"ה ופחשבן אח"ד אח"ד פדכתיב, (זכריה יד ט) ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. אבל אתון דיחודא בארע אצילות, לא תמן חשבנא ולא פירודא. ובגין דא (בראשית ב י) ונהר יצא מעדן וגו' ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים, בזמנא דייתי פרקנא יתקיים (ישעיה יא יב) ונפצות יהודה יקבץ מארבע נפפות הארץ: (אמרו היא חברון דזמין קודשא בריהּ הוא לחברא לון בתרא, ויהא איהו וקבצנו יחד מארבע נפפות הארץ).

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים. מאה שנה דא יו"ד דסלקת למאה בתרין הה"ן פגונא דא ה"י סליקת ביו"ד. חמש פעמים י' הם חמשין. וכף ה' האחרת חמשין הרי מאה ועשרים שנה דא ו' דסליקת לכ' של פתר ונעשית כ"ו.

ביה אשתלים י' למהוי י' ב' פחשבן פגונא דא א' איהי יו"ד לעלא ו' באמצעיתא דל"ת לתתא ולזמנין י' לעלא י' לתתא ו' באמצעיתא וסליקת לחשבן כ"ו. ודא כ"ו מן כוזו. ובגין דכ' איהי פתר רחמי ורעוא דלית

שהן ארבע גליות, הם בפרוד כבככול, כאלו לא היו גוי אחד, ושמו של הקדוש ברוך הוא לא שורה עליהם. ומשום זה בארו בעלי המשנה, כל הדר בחוץ לארץ דומה כמי שאין לו אלוה. אמר רבי אלעזר, אבא, והרי שמעתי שאותיות השם הקדוש כף הן י' בפרוד מן ה', ו' מן ה', ולא מתחברות עד שישראל יצאו מן הגלות. אמר לו, בני, יש אותיות שהן לבושים של הקדוש ברוך הוא, שנקראו על שמו שנקראו. זהו שכתוב כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו. ואלו הם בפרוד. וכשמתחברים במנין, שלש עשרה למעלה ושלוש עשרה למטה, ועולים לעשרים ושש יהו"ה פחשבון אח"ד אח"ד, כפתיב ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. אבל אותיות היחוד בדרך אצילות אין שם חשבון ולא פרוד. ומשום זה ונהר יצא מעדן וגו' ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים. בזמן שתבא גאלה, יתקיים ונפצות יהודה יקבץ מארבע נפפות הארץ. (נאמר. היא חברון שעתיד הקדוש ברוך הוא לחברם באחד, וזהו וקבצנו יחד

מארבע נפפות הארץ). ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים. מאה שנה זו יו"ד שעולה למאה עם שני ההי"ן, כמו זה ה"י עולה יו"ד. חמש פעמים י' הם חמשים. וכף ה' האחרת חמשין הרי מאה. ועשרים שנה זו ו' שעולה לכ' של פתר ונעשית כ"ו. בו נשלמת י' להיות י' ב' פחשבון, כמו זה א' היא יו"ד למעלה, ו' באמצע, דל"ת למטה. ולפעמים י' למעלה, ו' למטה, ו' באמצע, ועולה לחשבון כ"ו. וזו כ"ו מן כוז"ו. ומשום שכ' היא פתר,